

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Zorgpark en landgoed Monnikenberg te Hilversum

Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport

11 juli 2011 / rapportnummer 2544-56

1. Hoofdpunten van het MER

De Tergooiziekenhuizen, MEREM behandelcentra, Hugenholtz Property Group en Goois Natuur Reservaat willen gezamenlijk in het gebied Monnikenberg te Hilversum een zorgpark en landgoed realiseren. Het programma bestaat uit

- ca. 136.000 m² vloeroppervlak voor zorg en zorggerelateerde functies;
- een gebouwde parkeervoorziening voor 1500 plaatsen (ca. 44.000 m² vloeroppervlak);
- ca. 700 woningen, waarvan 300 zorgwoningen.

Daarnaast wordt de recreatieve en landschappelijke kwaliteit van het landgoed vergroot.

Het betreft een 'stadsproject', waarvan het aantal m² vloeroppervlak onder de drempelwaarde van de D-lijst van het Besluit MER ligt. Vanwege de locatie (ligging in een gebied met natuurlijke en cultuurhistorische waarden, deels Ecologische Hoofdstructuur) zijn er mogelijk nadelige gevolgen voor het milieu en geldt een m.e.r.-beoordelingsplicht voor het voornemen. Daarom wordt voor besluitvorming over het bestemmingsplan (dat kaderstellend is voor het project) een plan-m.e.r.-procedure doorlopen.

De Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie')¹ beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het volwaardig meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een beschrijving van het voornemen en eventuele varianten, dan wel motivatie waarom bepaalde keuzes in de planontwikkeling zijn gemaakt;
- inzicht in de manier waarop de verschillende planonderdelen met elkaar samenhangen en consequenties voor de kwaliteit van het plan indien planonderdelen komen te vervallen;
- de verkeersproductie van het totale voornemen en de invloed op de verkeersintensiteiten op de (hoofd)wegen rond het plangebied (Soestdijkerstraatweg, Oostereind, Oosterengweg en Van Riebeeckweg);
- de milieueffecten van het voornemen, in het bijzonder effecten op de (grond)waterhuishouding, landschap en cultuurhistorie.

De samenvatting is het onderdeel dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en sprekers. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de 'Notitie over de Inhoud van het Milieueffectrapport'². Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie hierin voldoende aan de orde komen.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder 'Adviezen Commissie'.

² Notitie over de inhoud van het Milieueffectrapport Monnikenberg Hilversum, Zorgpark en landgoed, 11 maart 2011.

2. Achtergrond en besluitvorming

2.1 Achtergrond, doelstelling, beleidskader en besluiten

In de Notitie over de Inhoud van het Milieueffectrapport staan achtergrond en doelstellingen van het project duidelijk toegelicht. Deze beschrijving kan worden overgenomen in het MER.

Geef in het MER aan welke wet- en regelgeving en welk beleid relevant is voor de ontwikkelingen en of deze kunnen voldoen aan de randvoorwaarden die hieruit voortkomen. Ga daarbij in ieder geval in op:

- het (al dan niet gewijzigde) beleid ten aanzien van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS);
- provinciaal en gemeentelijk beleid op het gebied van duurzaamheid;
- provinciaal en gemeentelijk beleid op het gebied van cultuurhistorie.

De m.e.r.-procedure wordt doorlopen voor besluitvorming over het bestemmingsplan. Daarnaast zullen andere besluiten genomen worden voor de realisatie van het voornemen. Geef in het MER aan welke besluiten dit zijn, wie daarvoor het bevoegde gezag is en wat globaal de tijdsplanning is.

2.2 Duurzaamheid

Er wordt een integrale duurzaamheidsvisie opgesteld. De Commissie adviseert in het MER in elk geval de volgende aspecten met betrekking tot een duurzame inrichting te beschrijven:

Energie

Maatregelen die bijdragen aan vermindering van het energiegebruik, zoals:

- lokale energieopwekking;
- gebruik van restwarmte;
- warmteopslag en -distributie, bijvoorbeeld stadverwarming en warmte-koude opslag.

Klimaat en water

- Hoe rekening wordt gehouden met de toenemende intensiteit van neerslagbuien (bijvoorbeeld bij het dimensioneren van infiltratievijvers voor afgekoppeld neerslagwater).
- Welke mogelijkheden er zijn voor lokale zuiveringsvoorzieningen (wadi's, helofyten, bezinkvoorziening) voor het af te koppelen hemelwater.
- Hoe het optreden van hitte-eilanden in relatie tot woon- en zorgfunctie in het gebied kan worden voorkomen.

Materiaal en afval

- Maatregelen ten aanzien van preventie, hergebruik en verwerking van afval in de aanleg- en de gebruiksfase.
- De doelstellingen ten aanzien van duurzaam gebruik van grondstoffen bij de aanleg en bebouwing van de openbare ruimte en op welke wijze die gerealiseerd worden.
- De mogelijkheden van afvalscheiding, afvalinzameling (waaronder ook separate verwerking afvalwater ziekenhuis met het oog op medicijnresten) en opwekken van groene stroom uit afval.

Ecologie

- Maatregelen om de ecologische waarde van het plangebied te verhogen.
- Gevolgen van ingrepen op solitaire bomen en bomen in lanen.

3. Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1 Algemeen

Het voornemen betreft realisatie van een 'zorgpark' met zorggerelateerde- en woonfuncties in een groene setting, alsmede herstel van de oude landschapsstructuur. Beschrijf in het MER ook de niet m.e.r.-plichtige ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt voor zover deze onderdelen (op zichzelf of in cumulatie met het voornemen) aanzienlijke milieugevolgen hebben.

Fasering

Het plan zal in verschillende fases worden gerealiseerd, waarbij onderdelen al in gebruik zijn terwijl andere onderdelen nog gerealiseerd worden. Maak in het MER inzichtelijk hoe de fasering van de verschillende onderdelen is en geef de onderlinge samenhang tussen de verschillende onderdelen aan.³ Beschrijf ook mogelijke risico's (bv. financiële tegenvallers) die realisatie van het plan zoals voorgesteld in gevaar kunnen brengen. Ga in op maatregelen en afspraken waarmee deze risico's beheerst worden en de kwaliteit van het plan geborgd wordt.

Bezoekersaantallen

Onderbouw in het MER de verwachte bezoekersaantallen voor alle functies binnen het gebied. Geef in het MER de verdeling (voor de verschillende functies) aan over de dag, over de week en het jaar, zodat bepaald kan worden wanneer en hoe vaak de drukste momenten optreden binnen het plangebied en de ontsluitende wegen daarbuiten.

3.2 Alternatieven en referentie

In de notitie over de inhoud van het MER is toegelicht dat de verschillende onderdelen van het plan nauw met elkaar samenhangen. Daardoor is weinig ruimte voor alternatieven. Beschrijf hoe de doelstellingen gemaakte keuzes en eventuele varianten hebben bepaald. Maak bij het beschouwen van mogelijke varianten in ieder geval duidelijk op basis van welke overwegingen bepaalde keuzes in het ontwikkelingsproces zijn gemaakt. Ga hierbij ook in op de locatie van de ontsluiting voor de zorgfuncties via de Soestdijksestraatweg.⁴

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Onder de 'autonome ontwikkeling' wordt verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder herontwikkeling van het plangebied. Ga bij deze beschrijving uit van ontwikkelingen van huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten

³ Ook de provincie Noord-Holland wijst hierop in zienswijze 16.

⁴ Onder meer zienswijzen 4, 5, 13, 14, en 16 gaan in op ontsluitingsmogelijkheden.

waarover reeds is besloten. Dit zijn in ieder geval de nog uit te voeren werkzaamheden in het kader van het Integraal Bereikbaarheidsplan Hilversum (IBP) en mogelijk ook de verbreding van de A27 (afhankelijk van het moment waarop het Tracébesluit genomen wordt).

4. Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Algemeen

Maak bij de beschrijving van milieueffecten steeds een onderscheid tussen effecten in de aanleg- en in de gebruiksfase. Motiveer steeds de omvang van het gebied waarin effecten worden beschreven (het studiegebied).

Beschrijf hoe wordt omgegaan met tijdelijke milieueffecten gezien de lange periode waarover de verschillende functies zullen worden gerealiseerd. Van belang zijn in ieder geval:

- hinder door bouwwerkzaamheden en bouwverkeer;
- parkeermogelijkheden en verkeersveiligheid;
- bereikbaarheid;
- de mogelijkheid van verdroging van natuur door (tijdelijke) bronbemaling.

Onderbouw de keuze van de gebruikte methoden (zoals rekenregels en modellen) en van de gegevens waarmee de gevolgen van het voornemen worden bepaald. Ga ook in op onzekerheden in deze bepaling. Onderscheid daarbij onzekerheden in de kwaliteit van de gegevens (zoals bron, ouderdom, betrouwbaarheid etc.) en in de gehanteerde methoden (zoals afleiding en bandbreedte van kritische parameterwaarden, modelcalibratie etc.). Vertaal dit zo mogelijk in een bandbreedte voor de genoemde gevolgen en geef aan wat dit betekent voor de vergelijking van eventuele varianten.

4.2 Verkeer en vervoer

Verkeer

Verkeer is geen milieueffect op zich maar wel een veroorzaker van milieueffecten zoals geluidshinder en luchtvervuiling. Geef in het MER aandacht aan de bereikbaarheid per auto, openbaar vervoer en fiets. Beschrijf hiertoe:

- welke infrastructuur voor auto, openbaar vervoer en langzaam verkeer reeds aanwezig is en wat in het kader van het plan wijzigt, inclusief de wijze waarop HOV aansluit op het regionale HOV-systeem en andere OV-verbindingen;
- de te verwachten modal split voor verschillende groepen reizigers, waaronder woonwerkverkeer en ziekenhuisbezoek, alsmede de mogelijkheden om de modal split te beïnvloeden ten gunste van (collectief en individueel) openbaar vervoer en fiets;
- de verkeerscirculatie binnen het plangebied;
- de verkeersintensiteiten (etmaal en maatgevend spitsuur) op relevante wegvakken (zoals Soestdijkerstraatweg, Oostereind, Oosterengweg en Van Riebeeckweg);
- de kwaliteit van de verkeersafwikkeling door middel van I/C-verhoudingen en de capaciteit van de relevante kruispunten in plan- en studiegebied;

- de verkeersveiligheid en maatregelen waarmee de veiligheid van voetgangers (met name ouderen of minder mobiele personen) wordt gewaarborgd in relatie tot het autoverkeer;
- de bereikbaarheid voor hulpdiensten, uiteraard inclusief de bereikbaarheid van het ziekenhuis voor ambulances;
- de ontsluitings- / evacuatiemogelijkheden in geval van calamiteiten;
- tijdelijke verkeersaspecten gedurende de realisatieperiode.

Parkeren⁵

Kwantificeer (op basis van de bezoekersaantallen en verblijfsduur) de vraag naar en het aanbod van parkeerplaatsen. Ga daarbij in op de parkeergarage en de overige locaties waar geparkeerd wordt, met een onderscheid naar betaalde en gratis parkeerplaatsen. Geef ook aan op welke wijze personen kunnen worden afgezet ('kiss & ride') inclusief het ophalen en brengen van minder mobiele personen (voor betreffende functies). Geef t.a.v. de woningen aan hoe het bewoners- cq. het bezoekersparkeren zal worden geregeld. Besteed op vergelijkbare wijze aandacht aan de vraag naar, het aanbod van en de locatie van fietsenstallingplaatsen.

4.3 Woon en leefmilieu

Lucht

Beschrijf de effecten op de luchtconcentraties van fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}) en NO₂ (ook onder de grenswaarden) op de hoofdwegen rond het plangebied voor zover de verkeersintensiteiten substantieel wijzigen. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van berekeningen die voldoen aan de Regeling Beoordeling Luchtkwaliteit 2007.⁶ Presenteer de resultaten van de berekeningen in verschilcontourenkaarten en geef per contour ligging en aantallen van woningen en andere gevoelige objecten en groepen. Onderbouw de inputgegevens van de rekenmodellen, ga bijvoorbeeld in op de herkomst van de verkeersgegevens en de aannames die zijn gedaan voor de effectiviteit van (toekomstige) generieke en lokale maatregelen.

Geluid

Beschrijf in het MER:

- de geluidsbelasting op gevoelige bestemmingen langs wegen rond plangebied, voor zover de verkeersintensiteiten substantieel wijzigen;
- de geluidbelasting op het ziekenhuis en de overige (zorg- en woon)functies;
- de geluidbelasting van de woningen in het plan;
- mogelijke maatregelen om de geluidsbelasting te verminderen, zoals 'stil' asfalt.

Externe veiligheid

Geef aan welke invloed de veiligheidscontouren rond het spoor hebben op het plan. Ga daarbij in op het plaatsgebonden risico en het groepsrisico en ga uit van de laatste inzichten over het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor. Geef aan welke risico's resteren na het treffen van eventuele maatregelen.

⁵ De verkeersaantrekkende werking en de parkeerbehoefte van de verschillende functies hebben een eigen patroon over de dag. Voor bijvoorbeeld de Mytyschool betekent dit dat in korte tijd (rond de schooltijden) veel kinderen met busjes worden gebracht en opgehaald. De lokale verkeerscirculatie en de parkeerplaatsen moeten hierop toegerust zijn.

⁶ Eenvoudiger berekeningen ontstaan wanneer keuzes tussen mogelijke varianten en conclusies daarmee voldoende onderbouwd kunnen worden.

Geef in het MER aan of de activiteiten van het bedrijf Brandsma leiden tot een verhoogd risico en of er maatregelen getroffen moeten worden om dit risico te verkleinen.

Ga indien relevant ook in op de externe veiligheid in verband met het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg en het gebruik van eventuele gevaarlijke stoffen in het ziekenhuis.

Licht

Beschrijf in het MER hoe lichthinder (met name vanuit / door de parkeergarage) voorkomen kan worden.⁷

4.4 Bodem en water

Uitvoering van het voornemen kan verschillende gevolgen hebben voor de waterhuishouding van het plangebied en de aangrenzende omgeving.⁸ Beschrijf daarom in het MER:

- de huidige en de toekomstige te realiseren waterhuishouding van het gebied;
- in hoeverre er in het gebied knelpunten voorkomen met betrekking tot water kwantiteit en -kwaliteit en hoe daar bij de realisatie van het voornemen op kan worden ingespeeld;
- effecten van het voornemen op de waterafvoer en op de waterbergingsopgave. Geef inzicht in de mogelijkheden voor het realiseren van de beoogde waterberging op gebouwen en kavelniveau en geef aan of en hoe deze mede kunnen leiden tot een hogere kwaliteit van de leefomgeving.

Geef aan wat de (tijdelijke of permanente) invloed is van het project op de grondwaterstand in het studiegebied en de dynamiek daarvan. Denk hierbij aan gevolgen van toenemende verharding (en extra opvang van water), kappen van bomen (minder verdamping) en het graven van bouwputten (al dan niet onder de grondwaterstand). Ga tevens in op bemaling in de aanlegfase en bemaling na realisatie van de plannen. Betrek in de projecties tevens het autonome effect van beëindiging van grondwaterwinning en van de voorgenomen inrichting van het watersysteem voor Hilversum-Oost.

Beschrijf in het MER de bodemopbouw en geef aan welke ingrepen in de bodem nodig zijn om het gebied geschikt te maken voor de bouw van ziekenhuis, zorgvoorzieningen, woningen en infrastructuur. Geef aan hoeveel grondverzet daarbij nodig is en of de grondbalans gesloten zal zijn.

4.5 Natuur

Algemeen

Geef in het MER aan welke kenmerkende habitats en soorten aanwezig zijn in het studiegebied⁹. Beschrijf de autonome ontwikkeling van de natuur in het gebied. Ga daarna in op de ingreep-effectrelatie tussen de voorgenomen activiteit en de aanwezige natuurwaarden. Geef

⁷ Onder meer zienswijzen 2 en 5 vragen aandacht voor het aspect lichthinder

⁸ Zie ook zienswijze 15 van de Dienst Waterbeheer en Riolerings

⁹ Het is, afhankelijk van het voorliggende besluit, mogelijk een selectie van te beschrijven habitats en soorten te maken. Ook het gekozen detailniveau van de beschrijvingen kan verschillen. Motiveer deze selectie en het gekozen detailniveau in het MER.

aan voor welke dieren en planten aanzienlijke gevolgen te verwachten zijn, wat de aard van de gevolgen¹⁰ is en wat deze gevolgen voor de populaties betekenen. Beschrijf mitigerende en/of compenserende maatregelen die eventuele aantasting kunnen beperken of voorkomen. Ga ook in op positieve gevolgen zoals het creëren of herstellen van verbindingen.¹¹ Geef in verband met de kap van bomen aan waar compensatie cf. de Boswet plaats zal vinden.

Gebiedsbescherming ¹²

Beschrijf de mogelijke invloed van het voornemen op beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden en de Ecologische hoofdstructuur (EHS)¹³. Maak onderscheid tussen de verschillende gebieden en geef hiervan de status aan. Geef per gebied de begrenzingen van het gebied aan op kaart, inclusief een duidelijk beeld van de ligging van het plangebied ten opzichte van de beschermde gebieden. Ook als het voornemen niet in of direct naast een beschermd gebied ligt, kan het gevolgen hebben op een beschermd gebied (externe werking) bijvoorbeeld via veranderingen in de grondwaterhuishouding of in het foerageer- en rustgebied van vogels. Indien door het project veranderingen optreden in de grondwaterstand en in de herkomst van het grondwater van aangrenzende natuurgebieden, beschrijf dan wat daarvan de effecten zijn (zowel positieve als negatieve) op de daar aanwezige natuurwaarden.

In de omgeving van het plangebied liggen diverse Beschermd Natuurmonumenten (Bussumer / Westerheide, Zuiderheide / Laarder Wasmeer, Hoorneboegse Heide, Heide Achter Sportpark, Heidebloem, Hilversums Wasmeer). Beschrijf in het MER de 'wezenlijke kenmerken en waarden' uit het aanwijzingsbesluit voor deze Beschermd Natuurmonumenten en de mogelijke gevolgen van het voornemen. Ga hierbij in op de beïnvloeding van de grondwaterstand (diepte en dynamiek ten opzichte van maaiveld) en de grondwaterkwaliteit.

Beschrijf voor de EHS-gebied(en) in en rond het plangebied de daarvoor geldende 'wezenlijke kenmerken en waarden'. Onderzoek welke gevolgen het initiatief op deze actuele en potentiële kenmerken en waarden heeft. Voor de EHS geldt volgens de Nota Ruimte een 'nee-tenzij' regime. Geef aan hoe het 'nee-tenzij' regime provinciaal is uitgewerkt en of het voornemen hierin past¹⁴.

Soortenbescherming ¹⁵

Beschrijf welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het plangebied, waar zij voorkomen en welk beschermingsregime voor de betreffende soort

¹⁰ Geef aan of het bijvoorbeeld gaat om vernietiging van leefgebied door ruimtebeslag, verstoring door licht en geluid, verdroging of vernatting door verandering van de waterhuishouding, versnippering door doorsnijdingen of barrièrewerking of vermessing en verzuring door deposities van stikstof.

¹¹ Bijvoorbeeld de robuuste verbindingzone waar gemeente Laren in zienswijze 18 naar verwijst.

¹² Op de website www.minlnv.nl is onder Natuur>Gebiedsbescherming uitgebreide informatie te vinden over de specifieke gebiedsbescherming.

¹³ Let op: naast Natura 2000- en EHS-gebieden zijn er andere beschermde gebieden, zoals beschermde natuurmonumenten (art. 10 Natuurbeschermingswet 1998) en beschermde leefomgevingen (art. 19 Flora- en faunawet). Elk gebied kent zijn eigen beschermingsregime.

¹⁴ Per provincie is een toetsingskader en compensatieregeling EHS vastgesteld, dat in principe past binnen de nationale Nota Ruimte en de Spelregels EHS.

¹⁵ Op de website www.minlnv.nl is onder Natuur>Soortenbescherming uitgebreide informatie te vinden over soortenbescherming, waaronder de systematiek van de Flora- en faunawet en de vereisten voor het verkrijgen van ontheffingen voor verboden handelingen.

geldt¹⁶. Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor deze beschermde soorten¹⁷ en bepaal of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats. Geef indien verbodsbepalingen¹⁸ overtreden kunnen worden aan welke invloed dit heeft op de staat van instandhouding van de betreffende soort.

4.6 Landschap en cultuurhistorie

Uit het Masterplan blijkt, dat in het ontwerp diverse historische lijnen in het landschap zijn verwerkt. Niet duidelijk is of deze keuze is gebaseerd op een volledige inventarisatie van de cultuurhistorische waarden in het plangebied. Geef in het MER een volledig overzicht van deze aanwezige cultuurhistorische waarden.¹⁹ Ga hierbij ook in op de abiotische omstandigheden en totstandkomingsgeschiedenis van de ondergrond voor zover deze een rol spelen voor het begrip van aanwezige cultuurhistorische waarden. Besteed aandacht aan alle drie de facetten van cultuurhistorie: archeologie, gebouwd erfgoed (bouwkundige en historisch-stedenbouwkundige waarden van bestaande bebouwing) en cultuurlandschappelijke waarden.

Beschrijf de beleefde kwaliteit, de fysieke kwaliteit en de inhoudelijke kwaliteit van aanwezige waarden en de effecten van het voornemen (en eventuele varianten) op deze kwaliteiten. Hierbij kan eventueel gebruik gemaakt worden van de waarderingscriteria uit de 'Handreiking cultuurhistorie in m.e.r. en MKBA'²⁰. Motiveer waarom bepaalde elementen (bebouwing, lijnen, lanen, bomen) wel in het ontwerp worden verwerkt en andere niet.

In het Masterplan is er diverse malen sprake van (te herstellen of nieuw te maken) zichtlijnen (onder meer op een monumentale kerktoeren in de stad, maar ook op bestaande bebouwing binnen het plangebied). Op andere tekeningen binnen het Masterplan ontbreken de zichtlijnen en lijkt het zelfs of nieuwe beplanting deze lijnen blokkeren. Maak in het MER duidelijk waar zichtlijnen komen en hoe deze in het ontwerp worden geborgd. Geef ook aan hoe het visuele aanzicht vanuit de omgeving wordt beïnvloed.²¹

Beschrijf in het MER ook de gevolgen van het plan voor de bomen die niet worden gekapt, maar die een functie krijgen als laanbeplanting of boomgroep. Ga hierbij in op verandering in de grondwaterstandsdiepte en dynamiek, zowel in de uitvoeringsfase als na uitvoering van het plan, en de grotere blootstelling aan zonlicht door kap van naburige bomen. Geef aan of en zo ja welke mitigerende maatregelen zullen genomen om schadelijke gevolgen van meer zonlicht en verdroging of vernatting te voorkomen.

¹⁶ Op grond van de Flora- en faunawet en de daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen bestaan er vier verschillende beschermingsregimes. Welk regime van toepassing is, is afhankelijk van de groep waartoe de soort behoort. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende categorieën: tabel 1 (algemene soorten), tabel 2 (overige soorten), tabel 3 (Bijlage IV Habitatrictlijn- / bijlage 1 AMvB-soorten) en vogels.

¹⁷ Bij de inventarisatie van de beschermde soorten kan onder andere gebruik worden gemaakt van gegevens van het Natuurloket: www.natuurloket.nl en protocollen van de Gegevensautoriteit Natuur: www.gegevensautoriteitnatuur.nl.

¹⁸ De verbodsbepalingen zijn opgenomen in art. 8 (planten) en 9 - 12 (dieren) van de Flora- en faunawet.

¹⁹ Ook de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed adviseert in zienswijze 17 een inventarisatie uit te voeren.

²⁰ Handreiking opgesteld door Witteveen+Bos in opdracht van de rijksdienst voor het Cultureel erfgoed. Van deze handreiking uit 2007 is ook een samenvatting uit 2009 beschikbaar.

²¹ Zo vraagt de gemeente Laren in zienswijze 18 aandacht voor het aanzicht vanaf de Laarder Wasmeren.

4.7 Gezondheid

De gezondheidseffecten zijn van belang voor de (toekomstige) bewoners en bezoekers van het gebied. Voor het plangebied is vooral de (cumulatie van de) invloed van bestaande en (mogelijk toekomstige) activiteiten van belang. Het gaat hier om luchtkwaliteit, geluid en externe veiligheid. Geef op basis van de in paragraaf 4.3 genoemde informatie aan hoeveel woningen en andere gevoelige bestemmingen binnen de diverse contouren voor geluid, NO₂, PM₁₀ en plaatsgebonden risico voorzien zijn. Combineer de (hoogste contouren van de) kaarten voor lucht, geluid en risico's in de huidige situatie en in de referentiesituatie en geef aan hoeveel woningen voorzien zijn in gebieden waar de knelpunten zitten met een gecombineerde hoge belasting. Geef aan wat de mogelijkheden zijn om de omvang van de blootstelling en daarmee de gezondheidseffecten te minimaliseren. Besteed hierbij naast woningbouw ook aandacht aan andere gevoelige bestemmingen zoals de Mytyschool.

De inrichting van het plangebied kan ook de gezondheid van de toekomstige bewoners bevorderen, bijvoorbeeld door de groen- en waterstructuur in het plangebied, de mogelijkheden voor beweging en sport, sociale- en verkeersveiligheid en de beschikbaarheid, bereikbaarheid en toegankelijkheid van openbaar vervoer en voorzieningen. Geef aan in hoeverre deze aspecten in het plan bijdragen aan de gezondheid van bewoners.

5. Overige aspecten

Ten aanzien van de vergelijking van varianten, leemten in milieu-informatie en de vorm en presentatie van het MER heeft de Commissie geen aanvullende opmerkingen ten opzichte van wettelijke verplichtingen. De Commissie adviseert in het MER expliciet rekening te houden met onzekerheden in effectbepalingen.²² Geef daarvoor in het MER inzicht in:²³

- de waarschijnlijkheid dat effecten optreden, d.w.z. het realiteitsgehalte van de verschillende effectscenario's (best-case en worst-case);
- het belang van de onzekerheden in effectbepalingen voor de significantie van verschillen tussen alternatieven, en daarmee voor de vergelijking van alternatieven;
- op welke wijze en wanneer na realisering van het initiatief de daadwerkelijke effecten geëvalueerd worden, bijvoorbeeld via een oplevertoets, en welke maatregelen 'achter de hand' beschikbaar zijn als (project-)doelen en grenswaarden in de praktijk niet gehaald worden.²⁴

²² Effectbepalingen voor de toekomst zijn inherent onzeker. Het zijn veelal de best mogelijke benaderingen op basis van in de praktijk ontwikkelde en getoetste modellen. De onzekerheden in de uitkomsten van modellen moeten wel worden onderkend. Schijnzekerheden leveren immers ondoelmatige keuzes en maatregelen op. Effecten kunnen in werkelijkheid meevallen, dan zijn te veel maatregelen getroffen. Effecten kunnen tegenvallen, dan zijn te weinig maatregelen genomen.

²³ Een factsheet op de website van de Commissie bevat meer informatie over het omgaan met onzekerheden in MER. (http://docs1.eia.nl/mer/diversen/factsheet_19_omgaan_met_onzekerheden_in_mer_webversie.pdf)

²⁴ Dit sluit aan bij de adviezen van de Commissie Elverding. Met de oplevertoets wordt ook invulling gegeven aan de (tot op heden veelal niet nagekomen) verplichting tot evaluatie van een MER (artikel 7.39 t/m 7.42 van de Wm).

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: Tergooiziekenhuizen, MEREM behandelcentra, Hugenholtz Property Group en Goois Natuur Reservaat

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Hilversum

Besluit: Vaststellen van het bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: D 11.2

Activiteit: Ontwikkelen van een ziekenhuis, gerelateerde zorgfuncties en wooneenheden, inclusief parkeervoorzieningen, in een landgoed.

Bijzonderheden: Het aantal m² vloeroppervlak ligt onder de 'drempelwaarde' van categorie D11.2 uit bijlage D bij het Besluit m.e.r. Vanwege de bijzondere ligging in een gebied met hoge natuur- en landschappelijke waarden is er wel een m.e.r.-beoordelingsplicht. Daarom wordt voor het bestemmingsplan dat kaderstellend is voor het project een plan-MER opgesteld.

Procedurale gegevens:

aankondiging start procedure in Staatscourant van: 19 mei 2011

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 20 mei 2011 t/m 30 juni 2011

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 20 mei 2011

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 11 juli 2011

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij dit project is als volgt:

dhr. ir. J.J. Cuijpers

mw. drs. G. Korf (secretaris)

dhr. ir. H. Otte

dhr. ir. A. van der Velden (voorzitter)

dhr. prof.dr.ir. J.P.M. Witte

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de hierna genoemde informatie die van het bevoegde gezag is ontvangen, als uitgangspunt.

Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd. Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie

www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- 2544-02 notitie over de inhoud van het Milieueffectrapport, 11 maart 2011
- 2544-03 m.e.r. beoordeling, januari 2011
- 2544-04 masterplan Monnikenberg, 4 april 2011

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 5 juli 2011 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. Mevr. E. van Loenen, Hilversum
2. Peter Böck, Hilversum
3. T. Volkerink, Hilversum
4. Elles van den Berg, Hilversum
5. Aris en Leny Doelman, Hilversum
6. B.G.A. Kempen, Hilversum
7. A. van Woerkom, Hilversum
8. L. Davina, Hilversum
9. Blom – Louwers, Hilversum
10. F. Baas, Hilversum
11. G.C. Beerepaat, Hilversum
12. G.F. de Vries, Hilversum
13. J.L.C.M. van Daelen, Hilversum
14. J.M.G. Heitkamp, Hilversum
15. Dienst Waterbeheer en Riolering, Hilversum
16. Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, Haarlem
17. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort
18. Gemeente Laren, Laren
19. Felix Sevenheck, Hilversum

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport Zorgpark en landgoed Monnikenberg te Hilversum

De Tergooziekenhuizen, MEREM behandelcentra, Hugenholz Property Group en Goois Natuur Reservaat willen gezamenlijk in het gebied Monnikenberg te Hilversum een zorgpark realiseren. Er komen een ziekenhuis en zorggerelateerde functies, parkeervoorzieningen en woningen. Daarnaast wordt de recreatieve en landschappelijke kwaliteit van het landgoed vergroot. Vanwege de ligging in een gebied met natuurlijke en cultuurhistorische waarden wordt voor het bestemmingsplan een plan-m.e.r.-procedure doorlopen.

Commissie voor milieueffectrapportage ISBN: 978-90-421-3318-1

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht
T 030 - 234 76 66
F 030 - 233 12 95
E mer@eia.nl
W www.commissiemer.nl

